

Digital ”Min vårdplan” på gång inom cancervården

Alla patienter med cancer ska ha en egen, skriftlig Min vårdplan. Den ska innehålla tidplan för undersökningar och behandlingar, information om cancerrehabilitering, kontaktuppgifter till viktiga personer och svar på praktiska frågor om vad patienten själv kan göra. Min vårdplan ska vara skriven för och med patienten och den ska uppdateras kontinuerligt under vårdprocessens gång.

Fem år efter att en första nationell (pappersbaserad) Individuell vårdplan lanserades i cancervården, är nu idén om en digital Min vårdplan på väg att förverkligas. Genom att anpassa funktioner och utformning till den nationella e-tjänsten Stöd och behandling, som ägs och förvaltas av 1177 Vårdguiden, har förutsättningarna blivit de rätta för att tillsammans med kontaktsjuksköterskor och patienter i cancervården börja testa MVP i ett digitalt format.

Med planerad start i april blir patienter med cancer i Uppsala, Linköping, Norrköping och Jönköping de första som får möjligheten att testa en nationell, digital Min vårdplan.

PROJEKT INOM ÄNNU BÄTTRE CANCERVÅRD

Projektet med Individuell vårdplan (IVP) ingick i de första årens överenskommelser mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om den nationella cancerstrategin. IVP började införas under 2013 och har i varierande utsträckning använts inom cancervården sedan dess. Det har dock funnits flera olika varianter över landet och avsikten av en modernare lösning har även resulterat i att alla patienter inte erbjudits en individuell vårdplan.

A young woman with a colorful, patterned headscarf and blue scrubs is shown in a close-up, looking thoughtfully to the side. She is holding a white pillow and a blue blanket. The background is a plain, light-colored wall.

”Med planerad start i april blir patienter med cancer i Uppsala, Linköping, Norrköping och Jönköping de första som får möjligheten att testa en nationell, digital Min vårdplan.”

Insikten om att IVP egentligen borde vara ett digitalt dokument, som både patienten och vården kunde hantera, fanns redan från början. Men att få fram en nationellt gemensam digital lösning lät sig inte göras inom ramen för det dåvarande projektet.

De senaste åren har därför ett antal olika initiativ tagits runt om i landet för att utveckla och testa en digitaliserad Min vårdplan (MVP). Den lösning som nu är på väg att rullas ut för test är kommen ur ett av de initiativ som haft ett tydligt nationellt perspektiv för ögonen.

”När som hest under dygnet årets alla dagar kan patienten få tillgång till vårdplanen genom att logga in via Mina vårdkontakter.”

NATIONELLT PERSPEKTIV

På uppdrag av Regionala cancercentrum i samverkan och med finansiering via överenskommelser mellan staten och SKL om Rehabiliteringsgarantin och Kortare väntetider i cancervården, har en arbetsgrupp under ett par års tid utvecklat den digitala MVP som nu snart ska ut för att testas.

Arbetsgruppen har bestått av en programansvarig från SKL, en samordnare för kontaktsjuksköterskor vid RCC Norr, patientföreträdare samt kontaktsjuksköterskor, verksamhetsutvecklare och chefer från de kliniker, landsting och regioner som ska delta i pilotarbetet.

En förstudie genomfördes under 2016 som resulterade i ett antal krav som ligger till grund för den prototyp som nu ska testas. Just nu pågår en sista utvecklingsfas för att jämka samman kraven från förstudien. Det arbetet beräknas vara slutfört under mars, så att testpiloterna kan starta i april 2017.

Från och med april kommer patienter och kontaktsjuksköterskor i Uppsala, Linköping, Norrköping och Jönköping få möjlighet att börja testanvända den digitaliserade vårdplanen. I Uppsala kommer patienter med tjocktarmscancer att omfattas av försöket, i Linköping och Norrköping patienter med prostatacancer och i Jönköping patienter med bröstcancer. Det kan ge en bra åldersspridning bland deltagande patienter, samtidigt som det går att utvärdera testet ur ett jämlikhetsperspektiv.

Att vårdplanen digitaliseras innebär många fördelar för både patienterna och vården. När som helst under dygnet årets alla dagar kan patienten få tillgång till vårdplanen genom att logga in via Mina vårdkontakter.

Vårdplanen är uppdaterad med uppgifterna från de senaste kontakterna med vården. Patienten ser sina bokade tider och kan i lugn och ro läsa den information som vårdgivaren har laddat upp, antingen via en dator, mobilen eller surfplattan.

Man behöver inte längre hålla reda på ett pappersdokument som lätt kan komma på villovägar och vårdgivaren behöver i sin tur bara hänvisa till ett ställe där allt är samlat.

Vården blir mer tillgänglig och det blir lättare för patienten att bli delaktig. Eftersom all information ligger skyddad bakom en säker inloggning kan både patienten och vårdgivaren vara trygga med att informationen inte kommer i orätta händer.

Precis som i andra sammanhang inom cancerstrategiarbetet har patienter deltagit i utvecklingsprojektet. De som deltagit har själva lyft fram att allt som gynnar patientens ställning, och inte bara cancerpatientens, är en fördel. De menar att digitaliseringen är en del av samhällsutvecklingen och att sjukvården då måste hänga med. Samtidigt framhåller de vikten av att även skapa lösningar för de patienter som inte har tillgång till webbtjänster.

TESTPERIOD PÅ 20 VECKOR

Just hur patienterna upplever en digital Min vårdplan är en av de saker som ska testas i piloterna. Testperioden beräknas pågå under 20 veckor. Därefter ska en utvärdering göras, och den ska presenteras för RCC i samverkan i slutet av 2017. RCC väntas då också besluta om nästa steg.

Redan i testmiljön ska det vara möjligt för både patienten och vården att se bokade tider. Stor efterfrågan är det också på att kunna se historiken av vad som hänt under behandlingen presenterad i form av en tidslinje.

Ett annat önskemål är ett utrymme för fritext, där patienten kan föra egna anteckningar. Det är dock ovisst om det kommer att kunna erbjudas. Det juridiska ramverket kan innebära begränsningar, då det handlar om ansvar för fritext som patienten skriver i ett system som vården upprättar. Utgångspunkten är att det är patientens plan.

JOURNALHANDLING ELLER EJ?

Juridiskt sett i övrigt är plattformen att betrakta som ett administrativt stödssystem, vilket innebär att den dokumentation som görs i vårdplanen och som är journalhandling, ska överföras till patientens journal.

Önskemål finns att det ska vara möjligt att överföra sådan information automatiserat. För att det ska bli verklighet krävs det dels tekniska lösningar, dels något utvalt identifierat kodverk, typ Snowmed CT, som gör det möjligt att överföra information mellan olika IT-system. Fritext kan

”Eftersom all information ligger skyddad bakom en säker inloggning kan både patienten och vårdgivaren vara trygga med att informationen inte kommer i orätta händer.”

inte överförs och det krävs ett särskilt arbete med att strukturera och gruppera uppgifter, termer och begrepp.

UTMANAR DET INVANDA

Att en digital lösning snart kan finnas på plats kommer inte med automatik att leda till att fler patienter får en egen Min vårdplan. Nya rutiner och arbetssätt kommer att krävas, inte minst när det gäller hur MVP ska fyllas i och uppdateras tillsammans med patienten.

Generellt sett är vårdpersonal ofta inte så vana vid att använda olika tekniska stödfunktioner i mötet med patienter och närstående. Den här typen av teknikstöd kommer att innebära flera olika typer av ”mötesformer” mellan patienter och vården.

eHälsa och digitalisering ger sannolikt vården stora möjligheter att erbjuda ökad delaktighet och tillgänglighet för patienterna. Men utvecklingen ställer också krav på att både verksamheter och patienter aktivt deltar både i kravställning och pilottester. Utmaningarna finns på många plan och det finns en del tecken på att den ökade digitaliseringen kan leda till intressekonflikter mellan verksamhet och teknik.

Den nationella tjänsten Stöd och behandling har utvecklats av 1177 Vårdguiden på uppdrag av Inera. Plattformen ger vårdgivare möjlighet att erbjuda stöd och behandling till invånare på ett säkert sätt via internet. Vårdgivaren tillgängliggör stöd/behandling via 1177 Vårdguiden och Mina vårdkontakter.

Finansieringen av det tidigare utvecklingsarbetet har skett via överenskommelser mellan staten och SKL, dels om rehabiliteringsgarantin 2013, dels om Internetbaserad behandling inom ramen för rehabiliteringsgarantin 2014.

En tjänst som sedan ett par år tillbaka har erbjudits i form av internetbaserad vård är kognitiv beteendeterapi, KBT. Det pågår för närvarande även ett antal projekt och studier som testar fram olika stöd- och behandlingsprogram, som successivt kommer att tillgängliggöras via Stöd och behandling.

Exempel på stödprogram som tagits fram av vårdgivare är bedömning av patienter inom Neuropsykiatrisk vård i

Jönköping och Sjukskrivningskollen i Östergötland. Syftet är att kunna hantera information och kommunikation på ett flexibelt sätt.

Möjliga andra användningsområden kan vara råd och stöd vid exempelvis rehabilitering, behandling av beroende, vård och omsorgsplanering, patientutbildningar och uppföljningar.

ANETTE CEDERBERG,
PROGRAMANSVARIG FÖR MVP, SKL

KATJA VUOLLET CARLSSON
REPRESENTANT FRÅN RCCS NATIONELLA ARBETSGRUPP FÖR
KONTAKTSJUKSKÖTERSKA OCH INDIVIDUELL VÅRDPLAN

BO ALM,
KOMMUNIKATÖR SKL/RCC I SAMVERKAN

MIN VÅRDPLAN – SÅ SKA INNEHÅLLET SE UT

- **Kontaktuppgifter till läkare, kontaktsjuksköterska och kurator samt andra viktiga personer.**
- **Tider för undersökningar och behandlingar samt en beskrivning av när olika åtgärder ska ske.**
- **Stöd, råd och åtgärder under behandling och rehabilitering.**
- **Svar på praktiska frågor och på vad patienten kan göra själv.**
- **Information om patientens rättigheter, till exempel rätten till ny medicinsk bedömning.**
- **Efter avslutad behandling: Tydlig information om hur den fortsatta uppföljningen ser ut, till exempel vem patienten ska vända sig till.**

Efter avslutad behandling: En sammanfattning av vården som beskriver vad patienten har varit med om och vad som är viktigt att tänka på. Ovanstående text Min vårdplan i cancervården är hämtad från; <http://www.cancercentrum.se/samverkan/patient-och-narstaende/min-vardplan/>